

μέ τὸν παραλληλισμὸν τῶν διαφόρων βαθμίδων τοῦ Τριτογενοῦς καὶ Τεταρτογενοῦς εἰς τὴν Νότιον Γαλλίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ γενικῶς τὴν Μεσόγειον. Κατὰ τὸ 1912 ἐδίδαξε σειρὰν μαθημάτων κατ' ἐκλογὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν.

Ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἀθηνῶν συμμετέχει εἰς τὸ πένθος τῆς Γαλλικῆς Ἐπιστήμης διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ σοφοῦ ἐπιστήμονος, προτείνω δέ, ὅπως ἀποσταλοῦν συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων καὶ τὴν Φυσικομαθηματικὴν σχολὴν τῆς Λυῶνος.

Ἡ Ὁλομέλεια ἐγκρίνει τὴν ἀποστολὴν τῶν συλλυπητηρίων γραμμάτων.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ Πρόεδρος παρουσιάζει τὸν 10^{ον} τόμον τῶν Annales de l'Observatoire National d'Athènes, 1929.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καταθέτει τὰ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀποσταλέντα συγγράμματα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ: Ἡ προϊστορικὴ Μακεδονία, ὑπὸ κ. Α. Κεραμοπούλλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ. — Μεταπλασμοὶ ὀνομάτων ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ*, ὑπὸ κ. Σίμου Μενάρδου.

Ὁ κ. Μενάρδος ἐξετάζων ἰδίως τὰ Κυπριακὰ ὀνόματα, διατρίβει κατὰ πρῶτον εἰς τὰς μεταβολὰς τῶν καταλήξεων τῶν φυτῶν (π. χ. ἀρχ. κόνναρος - κονναριά, κρότων κουρτουριά, στύραξ - στερακιά) κατόπιν εἰς τὴν δημιουργίαν ἀφηρημένων θηλυκῶν ἐκ ῥημάτων (κατὰ τὸ μοιράζω - μοῖρα) π. χ. γυρίζω - γύρα, λείχομαι - λείξα, κατόπιν εἰς τὸν σχηματισμὸν εἰς - τὸς ἀρσενικῶν, δηλούντων τὴν ὥραν τοῦ ἔτους κατὰ τὸ ἀρχαῖον τρυγητὸς καὶ τὸ ἐν Κύπρῳ σωθὲν νεατὸς - νιατὸς, π. χ. ἄλωνευτὸς, μὲς σιτὸν (ἄ) χερομπασιόν, καὶ παραβάλλει τὸ σωθὲν ἀπολυτὸς πρὸς τὸ ταυτὸσημον ἀρχαῖον

* Ἀνεκοινώθη κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 30 Μαΐου (Πρακτικά, σ. 262).

«βουλυτός». Τέλος αναφέρει ανώμαλά τινα κυπριακά ονόματα π.χ. ὁ ζάχαρις, τὰ ζαχάριτα, ὅπερ γενόμενον καὶ ἐξ «ὀνομαστικῆς» τὸ σάχαρι (κατὰ τὰ μέλιτα) εὐρίσκεται παρὰ τῷ Μυρεφῶ Ἡ ὅλη διατριβὴ θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν «Ἀθηνᾶν».

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ: Τίνες οἱ Αἰκίνιοι οἱ ἀγρίως κολάζοντες, ὑπὸ κ. Ι. Καλιτσουνάκι.

ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ. — Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ τζαμίου Ὀσμὰν Σάχ τῶν Τρικκάλων, ὑπὸ κ. Ἀναστ. Κ. Ὁρλάνδου.

Πρὸ τινων μηνῶν ὁ διακεκριμένος ἰσλαμολόγος καθηγητῆς κ. Franz Babinger ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν ἐνδιαφέρουσιν αὐτοῦ μελέτην¹, καθ' ἣν τὸ παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀγ. Κωνσταντίνου ἐν Τρικκάλαις τζαμίον εἶναι ἔργον — καὶ δὴ τὸ μόνον ἐπὶ ἐλληνικοῦ ἐδάφους — τοῦ περιφήμου Τούρκου ἀρχιτέκτονος Σινάν², ὃν ὁ Gurlitt θεωρεῖ ὡς ἓνα τῶν μεγίστων ἀρχιτεκτόνων, οὓς ἀνέδειξεν ἡ ἀνθρωπότης. Ἐν τῇ ἀνακοινώσει του ταύτῃ ὁ κ. Babinger ἡσχολήθη λεπτομερῶς περὶ τὴν ἐξακρίδωσιν τῆς γενεαλογίας τοῦ κτίτορος τοῦ εἰρημένου τζαμίου Ὀσμὰν Σάχ Μπέη, ἐπαφειλὲς εἰς εἰδικωτέρους «τὴν καταμέτρησιν καὶ τεχνοῖστορικὴν ἀνάλυσιν τοῦ μνημείου».

Κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἀπὸ ἐτῶν ἐπισκέψεις μου εἰς Τρίκκαλα τὸ παρὰ τὸν Ἀγ. Κωνσταντίνον τζαμί εἶχε ζωηρῶς ἐλκύσει τὴν προσοχὴν μου τόσοι διὰ τὴν ἀρίστην αὐτοῦ τεχνικὴν ἐκτέλεσιν ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐπιτυχεῖς ἀναλογίας καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν διαστάσεων αὐτοῦ, αἵτινες ὑπερβαίνουν κατὰ πολὺ τὰς τῶν λοιπῶν ἐπὶ ἐλληνικοῦ ἐδάφους σφισσομένων τζαμιῶν: Ἀθηνῶν, Ναυπλίου, Χαλκίδος, Λαρίσης, Πρεβέζης, Ἀρτης, Ἰωαννίνων κλπ. Τούτου ἕνεκα εἶχον καὶ ἄλλοτε ἐπιχειρήσει, συνεπλήρωσα δ' ἐφέτος μίαν λεπτομερῆ καταμέτρησιν καὶ σχεδιάσιν αὐτοῦ, ἣν παραθέτω ἐνταῦθα, ἵνα ὀλοκληρώσω τὰς περὶ τοῦ ἀξιολόγου τούτου μνημείου εἰδήσεις.

Τὸ τζαμί τοῦ Ὀσμὰν Σάχ ἔχει ἐν κατόφει τὴν ἀπλουστάτην διάταξιν τζαμιῶν. Ἀποτελεῖται δηλονότι ἐκ μιᾶς τετραγώνου μεγάλης αἰθούσης προσευχῆς (εἰκ. 1), πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς ὁποίας ἐκτείνεται στοά, «ρεβάκ», προοριζομένη διὰ τοὺς καθυστερήσαντας πιστοὺς, ἀλλὰ κυρίως χάριν διακοσμητικῶν λόγων προστιθεμένη, ἵνα χαρακτηρίσῃ πλουσιώτερον τὴν εἰσόδον. Ὡς δ' ἐκ τῆς παρατιθεμένης κατόψεως

¹ Ὁρα *Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν*, 4, 1929, σελ. 15.

² Περὶ τῆς ἐξ Ἑλλήνων γονέων καταγωγῆς τοῦ Σινάν, ὅρα BABINGER. *Encyklopädie des Islam*, 4, σ. 460 καὶ N. BEHN ἐν *Zeitschrift für Geschichte der Architektur*, 8, σ. 163.